

شیوه نامه اجرایی آیین نامه شماره ۲/۴۳۰۶۹ مورخ ۹۷/۰۳/۰۱

دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان

شیوه نامه اجرایی ذیل در جلسات مورخ ۲۰ و ۹۷/۰۳/۲۷ شورای آموزشی دانشگاه مصوب گردید است. این شیوه نامه در راستای تکمیل آیین نامه یکپارچه تمامی مقاطع شماره ۲/۴۳۰۶۹ مورخ ۹۷/۰۳/۰۱ تدوین گردیده و در مواردی که در آیین نامه مذکور سکوت گردیده و یا به عهده موسسه قرارداد شده است مطابق این شیوه نامه رفتار خواهد شد.

ماده ۱: حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس، نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، در صورت واریز شهریه درس مذکور مطابق تعرفه هیات امنای دانشگاه نمره یا نمره های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجوی، فقط ثبت و باقی می ماند اما این نمره ها در محاسبه میانگین کل دوره بی اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲: گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، مشروطی دانشجوی در نیمسال های قبل را خشی نمی کند.

تبصره ۳: تسهیلات تبصره ۱ شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می کنند، نمی شود.

ماده ۲: اگر دانشجویی در درسی بیش از ۴ جلسه غیبت غیر موجه داشته باشد نمره آن درس صفر می شود.

دوره کارشناسی ارشد

ماده ۳: مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد، دو سال (شش فصل) است.

تبصره ۱: در صورتیکه دانشجوی مشمول آموزش رایگان در مدت مقرر دانش آموخته نشود، موسسه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا سه فصل (دو نیمسال) افزایش دهد. افزایش سنوات تحصیلی در دو فصل اول

به صورت رایگان و در فصل سوم با دریافت هزینه طبق تعرفه مصوب هیات امنای موسسه انجام می شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم است.

ماده ۴: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی ملزم است حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی انتخاب کند. دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است.

ماده ۵: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب را با رعایت ضوابط برای دانشجویان خارجی و یا دوره های بین المللی به زبان غیر فارسی ارائه نماید.

ماده ۶: چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر دوره تحصیلی، رشته و یا گرایش با رعایت پیش نیاز هر درس طبق برنامه درسی مصوب، بر عهده گروه آموزشی است.

ماده ۷: تعداد واحدهای دروس جبرانی به تشخیص گروه آموزشی حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره ۱: کسب نمره قبولی ۱۲ در دروس جبرانی، الزامی است ولی نمره مذکور در میانگین نیم سال و کل دانشجو محاسبه نمی شود و هزینه این دروس طبق تعرفه مصوب هیات امناء موسسه از دانشجو دریافت می شود.

تبصره ۲: زمان استفاده شده برای دروس جبرانی در سقف سنوات دانشجو محاسبه نمی شود.

ماده ۸: در موسسه های آموزش عالی دولتی، آموزش رایگان برای هر دانشجو، در دوره کارشناسی ارشد صرفاً یک بار امکان پذیر است.

تبصره: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیر موجه درس به تشخیص موسسه یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، موظف به پرداخت هزینه درس مربوط مطابق تعرفه هیات امناء موسسه است.

ماده ۹: تحصیل همزمان در دوره کارشناسی ارشد در موسسه ها (اعم دولتی و غیر دولتی) ممنوع است.

ماده ۱۰: برنامه ریزی و تصمیم گیری در باره تقویم آموزشی، چگونگی اعلام و ثبت نمره، زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، نحوه اعتراض به نتایج امتحانات، تاریخ تجدید نظر و غیره طبق شیوه نامه اجرایی مصوب موسسه انجام می شود.

ماده ۱۱: ارزیابی پیشرفت تحصیلی در هر درس از سوی مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی برای دروس نظری در طول و پایان هر نیمسال تحصیلی انجام می شود و بر مبنای عددی از صفر تا بیست قابل محاسبه است.

ماده ۱۲: حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در طول نیمسال تحصیلی در یک درس مطابق ماده ۲ بیش از چهار جلسه یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه بودن غیبت از سوی موسسه، آن درس حذف می شود.

تبصره ۲: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص موسسه، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۸ واحد درسی برسد در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می شود، اما میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجو بی تأثیر است.

ماده ۱۳: در شرایط خاص، حذف یک یا تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تأیید موسسه قبل از شروع امتحانات و با رعایت و احتساب در سنوات تحصیلی امکان پذیر است.

ماده ۱۴: چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می شود.

تبصره: دانشجویی که دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب مشروط شود از تحصیل محروم می شود.

ماده ۱۵: دانشجو می تواند با احتساب سنوات تحصیل، یک نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره: بررسی مصادیق مرخصی تحصیلی مانند مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی در صورت تایید پزشک معتمد دانشگاه، مأموریت همسر و والدین، بدون احتساب در سنوات تحصیلی در اختیار موسسه است.

ماده ۱۶: دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف از تحصیل خود را شخصاً و به صورت کتبی به اداره تحصیلات تکمیلی تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود.

تبصره: تصمیم گیری برای بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل، بر عهده موسسه است.

ماده ۱۷: تغییر رشته، انتقال و میهمانی در دوره کارشناسی ارشد ممنوع است.

تبصره ۱: معادل سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو در موسسه قبلی طبق شیوه نامه مصوب موسسه امکان پذیر است.

تبصره ۲: به ازای هر ۸ تا ۱۴ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود.

ماده ۱۸: دانشجو موظف است قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد راهنما و تایید گروه آموزشی انتخاب کند.

تبصره ۱: شرایط و نحوه انتخاب استاد راهنمای خارج از موسسه یا در رشته هایی که عضو هیات علمی با مرتبه علمی استادیار وجود نداشته باشد طبق شیوه نامه موسسه انجام می شود.

تبصره ۲: انتخاب استاد مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه آموزشی، از اعضای هیات علمی همان گروه یا خارج از موسسه امکان پذیر است.

ماده ۱۹: دانشجو پس از تدوین پایان نامه و تأیید استاد راهنما، موظف است با رعایت ضوابط موسسه در حضور هیات داوران از پایان نامه خود دفاع کند.

ماده ۲۰: نمره پایان نامه در میانگین کل محاسبه نمی شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می شود:

- مردود (کمتر از ۱۴)
- متوسط (۱۵/۹۹-۱۴)
- خوب (۱۷/۹۹-۱۶)
- خیلی خوب (۱۸/۹۹-۱۸)
- عالی (۲۰-۱۹)

ماده ۲۱: ملاک دانش آموختگی، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ بر اساس واحدهای گذرانده آموزشی و دفاع از پایان نامه است.

تبصره: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی دوره کمتر از ۱۴ باشد دانشجوی اجازه دفاع از پایان نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۱۰ واحد از درس هایی که با نمره کمتر از ۱۴ گذرانده است، میانگین کل واحدهای گذرانده را به حداقل ۱۴ برساند، در این صورت اجازه دفاع از پایان نامه به وی داده می شود.

ماده ۲۲: چنانچه دانشجو در حین تدوین پایان نامه اقدام به تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری و غیوره) نماید و این موضوع از سوی موسسه اثبات شود، از ادامه تحصیل محروم و صرفاً گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده دریافت می کند.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام پایان نامه از سوی موسسه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ماده ۲۳: تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع قابل قبول از پایان نامه در شیوه آموزشی - پژوهشی است.

ماده ۲۴: ترکیب هیات داوران پایان نامه شامل نماینده دانشگاه و دو نفر هیات علمی داخل دانشکده و یک نفر هیات علمی از خارج دانشکده است.

دوره دکتری

ماده ۲۵: دانشجویان دکتری بایستی حد اکثر تا دو سال پس از ورود به دوره نتیجه قبولی (حداقل ۵۰٪ نمره قبولی) یکی از آزمون های معتبر زبان انگلیسی مورد تایید سازمان امور دانشجویان را به دانشگاه تحویل دهند.

ماده ۲۶: دوره آموزشی دانشجویان دکتری حداقل یک و نیم سال و حداکثر تا دو نیم سال است.

ماده ۲۷: مدت تحصیل در دوره دکتری تخصصی، حداقل شش نیمسال تحصیلی و حداکثر هشت نیمسال تحصیلی است.

تبصره: در صورتیکه دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، موسسه اختیار دارد به پیشنهاد استاد راهنما، مدت تحصیل را حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی افزایش دهد. برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان، تحصیل در دو نیمسال تمدید شده به صورت رایگان است اما در نیمسال های بعدی (فصول بعدی) چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، پرونده وی برای تصمیم گیری در خصوص ادامه تحصیل به کمیسیون موارد خاص موسسه ارجاع می شود و در صورت تمدید سنوات منوط به پرداخت هزینه طبق تعرفه هیأت امناء است.

ماده ۲۸: تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می شود.

تبصره: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی ملزم است، حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی انتخاب کند.

ماده ۲۹: حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

تبصره ۱: چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی کمتر از ۱۶ باشد دانشجو موظف است با نظر استاد راهنما و تأیید گروه، فقط در یک نیمسال تحصیلی دروسی را برای ترمیم میانگین کل اخذ کند و با موفقیت بگذراند و در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۲: محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می شود.

تبصره ۳: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسر نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را بر اساس تعرفه مودوم هید ات امناء موسسه پرداخت کند.

ماده ۳۰: ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، از سوی مدرس (یا مدرسان) آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مرحله ای و پایانی برای دروس نظری و نظری - عملی در هر نیمسال تحصیلی صورت میپذیرد و بر مبنای عددی از صفرتا بیست تعیین می شود.

ماده ۳۱: چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی، در یک درس بیش از چهار جلسه از کلاس های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، این غیبت غیرموجه تلقی شده و آن درس حذف می شود . در این صورت، رعایت حداقل شش واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می شود.

ماده ۳۲: حداقل نمره قبولی در ارزیابی جامع ۱۶ است، در غیر این صورت، دانشجو مجاز است، صرفا یکبار دیگر، در ارزیابی جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند در غیر اینصورت پرونده دانشجو برای تصمیم گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در ارزیابی جامع به کمیسیون موارد خاص موسسه ارجاع می شود . تبصره: دانشجو حد اکثر تا دو سال پس از ورود و پس از پایان دروس خود اجازه شرکت در امتحان جامع دارد. نحوه اجرای ارزیابی جامع که به منظور ارزشیابی توانمندی های آموزشی و پژوهشی دانشجو انجام می شود ، طبق شیوه نامه موسسه خواهد بود.

ماده ۳۳: دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاتید راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاتید راهنما به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیأت علمی موسسه محل تحصیل و با مرتبه علمی حداقل استادیاری و با تأیید گروه آموزشی تعیین می شود.

تبصره ۱: داشتن حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی و راهنمایی حداقل دو دانشجوی کارشناسی ارشد برای استاد راهنمای اول با مرتبه استادیاری ضروری است .(استاد راهنمای دوم میتواند از بین اعضای هیات علمی بازنشسته با حداقل مرتبه استادیاری نیز انتخاب شود).

تبصره ۲: انتخاب استاد / استادان مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی، از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان حرفه ای مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو امکان پذیر است.

ماده ۳۴: دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیتهای پژوهشی خود طبق آیین نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنواب فرصت تحقیقاتی به یکی از موسسه های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

ماده ۳۵: ضوابط مربوط به بررسی و تصویب طرح پیشنهادی برای انجام رساله دکتری، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی، حضور و غیاب دانشجو، مرخصی تحصیلی، انصراف از تحصیل، تقویم آموزشی، چگونگی ثبت و اعلام نمره، تصمیم گیری در موارد خاص و سایر موارد اجرایی این آیین نامه بر اساس شیوه نامه اجرایی مصوب موسسه انجام می شود.

ماده ۳۶: هیأت داوران پایان نامه شامل نماینده دانشگاه و دو عضو هیأت علمی داخل دانشگاه که حد اقل یکی دانشیار باشد و دو عضو هیأت علمی خارج دانشگاه که حداقل بایستی دانشیار باشند.

ضمیمه ۱:

شیوه نامه یکپارچه برگزاری آزمون جامع دکتری به شرح زیر در جلسه مورخ ۹۹/۱۱/۲۰ مصوب شد:

۱- آزمون جامع توانایی و مهارت های عمومی و حل مسئله دانشجو و آمادگی برای ورود به مرحله پژوهشی را می سنجد. پس از آزمون جامع دانشجو می تواند وارد مرحله پژوهشی دوره دکتری شود.

۲- آزمون جامع از دو بخش کتبی و شفاهی تشکیل می شود.

۳- برای آزمون جامع بایستی کمیته ای متشکل از ۲ تا ۴ نفر (بدون احتساب اساتید راهنما) مطابق دستورالعمل داخلی دانشکده ها و مطابق زمانبندی دانشکده ها خواهد بود.

- اعضای کمیته در حد امکان از داخل دانشگاه انتخاب شود و در موارد استثنایی می تواند یک یا دو عضو از خارج دانشگاه باشد.

۴- اعضای کمیته ۲ تا ۳ موضوع را برای بخش کتبی آزمون جامع مشخص و به همراه منابع مشخص به دانشجو اعلام می کنند.

- تاریخ امتحان کتبی به همراه موضوعات توسط کمیته تعیین و به دانشجو ابلاغ می شود.

۵- کمیته پس از امتحان کتبی زمان امتحان شفاهی را به دانشجو ابلاغ می کند.

- مفاد امتحان شفاهی به تشخیص کمیته خواهد بود.

- امتحان شفاهی مستقل از پروپوزال دکتری دانشجو خواهد بود. (دانشجو برای تصویب و دفاع از پروپوزال بایستی روند اجرایی جدایی را طی کند اما سوالات مطرح شده در امتحان شفاهی به تشخیص کمیته می تواند از پروپوزال دانشجو نیز باشد)

۶- نمره نهایی با توجه به امتحان کتبی و شفاهی توسط کمیته تعیین می شود. حداقل نمره قبولی دانشجو مطابق مقررات وزارت علوم تحقیقات و فناوری ۱۶ از بیست می باشد.

-میزان تاثیر دو امتحان کتبی و شفاهی به صورت ۶۰ درصد امتحان کتبی و ۴۰ درصد امتحان شفاهی است. (به تشخیص کمیته این میزان می تواند با ۱۰ درصد تغییر انجام شود)

-نتیجه قبول یا رد دانشجو توسط دانشکده و به صورت رسمی بایستی حداکثر تا دو هفته پس از پایان دو امتحان کتبی و شفاهی به آموزش دانشگاه اعلام شود.

-در صورت مردودی در آزمون جامع دانشجو می تواند فقط یک بار دیگر در آزمون جامع شرکت کند. (زمان آزمون دوم جامع دانشجو با تشخیص کمیته و در سنوات مجاز دانشجو خواهد بود).

-دانشجو بایستی پس از یک و نیم سال و حداکثر تا پایان سال دوم دوره دکتری در اولین امتحان جامع دکتری شرکت کند.

شیوه نامه یکپارچه برگزاری آزمون جامع دکتری مستقیم (کارشناسی به دکتری) به شرح زیر در جلسه موزخ ۹۹/۱۲/۰۵ مصوب شد:

- ۱- آزمون جامع توانایی و مهارت های عمومی و حل مسئله دانشجوی و آمادگی برای ورود به مرحله پژوهشی را می سنجد. پس از آزمون جامع دانشجوی می تواند وارد مرحله پژوهشی دوره دکتری شود.
- ۲- آزمون جامع از دو بخش کتبی و شفاهی تشکیل می شود.
- ۳- برای آزمون جامع بایستی کمیته ای متشکل از ۲ تا ۴ نفر (بدون احتساب اساتید راهنما) مطابق دستورالعمل داخلی دانشکده ها و مطابق زمانبندی دانشکده ها خواهد بود.
- اعضای کمیته در حد امکان از داخل دانشگاه انتخاب شود و در موارد استثنایی می تواند یک یا دو عضو از خارج دانشگاه باشد.
- اعضای کمیته ۲ تا ۳ موضوع را برای بخش کتبی آزمون جامع مشخص و به همراه منابع مشخص به دانشجوی اعلام می کنند.
- تاریخ امتحان کتبی به همراه موضوعات توسط کمیته تعیین و به دانشجوی ابلاغ می شود.
- ۵- کمیته پس از امتحان کتبی زمان امتحان شفاهی را به دانشجوی ابلاغ می کند .
- مفاد امتحان شفاهی به تشخیص کمیته خواهد بود.
- امتحان شفاهی مستقل از پروپوزال دکتری دانشجوی خواهد بود. (دانشجو برای تصویب و دفاع از پروپوزال بایستی روند اجرایی جدایی را طی کند اما سوالات مطرح شده در امتحان شفاهی به تشخیص کمیته می تواند از پروپوزال دانشجوی نیز باشد)
- ۶- نمره نهایی با توجه به امتحان کتبی و شفاهی توسط کمیته تعیین می شود. حداقل نمره قبولی دانشجوی مطابق مقررات وزارت علوم تحقیقات و فناوری ۱۶ از بیست می باشد.
- میزان تاثیر دو امتحان کتبی و شفاهی به صورت ۶۰ درصد امتحان کتبی و ۴۰ درصد امتحان شفاهی است. (به تشخیص کمیته این میزان می تواند با ۱۰ درصد تغییر انجام شود)
- نتیجه قبول یا رد دانشجوی توسط دانشکده و به صورت رسمی بایستی حداکثر تا دو هفته پس از پایان دو امتحان کتبی و شفاهی به آموزش دانشگاه اعلام شود.
- در صورت مردودی در آزمون جامع دانشجوی می تواند فقط یک بار دیگر در آزمون جامع شرکت کند. (زمان آزمون دوم جامع دانشجوی با تشخیص کمیته و در سنوات مجاز دانشجوی خواهد بود).
- دانشجوی بایستی پس از یک و نیم سال و حداکثر تا پایان نیم سال پنجم دوره دکتری مستقیم در اولین امتحان جامع دکتری شرکت کند.

۷- دانشجوی مطابق اعلام دانشکده بایستی در موعد مقرر در امتحان جامع شرکت کند. در صورت عدم شرکت به هر دلیل، تنها یک بار دیگر فرصت شرکت در امتحان جامع را خواهد داشت .